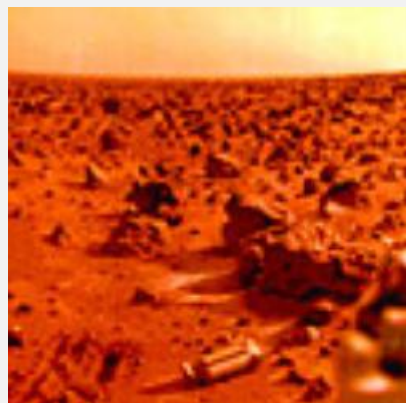

عرفانی که هدف آفرینش را تعریف نکند از نگاه اسلام عرفان کاذب است

حجت‌الاسلام کلانتری بر این باور است که عرفانی که در آن خداوند به عنوان مبدأ هستی مطرح نباشد، یا قیامت و یا رسالت پیامبر(ص) مطرح نباشد و عرفانی که هدف آفرینش را تعریف نکند، قطعاً این عرفان از نگاه اسلام عرفان کاذب است...

حجت‌الاسلام کلانتری بر این باور است که عرفانی که در آن خداوند به عنوان مبدأ هستی مطرح نباشد، یا قیامت و یا رسالت پیامبر(ص) مطرح نباشد و عرفانی که هدف آفرینش را تعریف نکند، قطعاً این عرفان از نگاه اسلام عرفان کاذب است. حجت‌الاسلام و المسلمین #171؛ ابراهیم کلانتری؛ رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه تهران، در گفت‌وگو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، درباره مبانی نظری عرفان اصیل و طریق بازشناسی عرفان اصیل و عرفان‌های کاذب، ضمن بیان مطلب فوق، گفت: در ارتباط با عرفان باید به این نکته توجه کرد که عرفان خود یک علم و دانش است و به لحاظ تاریخی در کنار فلسفه و کلام دائماً مطرح بوده است و به صورت متمایز از قبل اسلام این جریان تا به امروز وجود داشته است.

وی افزود: از هنگامی که بشر پا به عرصه وجود گذاشته همانطور که عقل بشر یا حواس فیزیکی بشر فعال شده، یک جریان فطری از زوایای جان انسان سرچشمه می‌گرفته که مبتنی بر نوعی کشف و شهود بوده است، و یا این‌که انسان از طریق دل به حقیقت هستی دست می‌یافت که اسم آن را می‌توان عرفان گذاشت.

رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه تهران عرفان را به دو شعبه تقسیم کرد و در تبیین این تقسیم‌بندی اظهار کرد: عرفان به نظری و عملی تقسیم می‌شود، عرفان نظری در حقیقت نوعی مباحث تئوریک و عقلانی برای پی بردن به حقیقت هستی است. مباحث تئوریک که مطرح می‌شود، نظر داده می‌شود، نقد می‌شود؛ همانند چیزی که در فلسفه و کلام می‌گذرد؛ یعنی معرکه آرای اندیشمندانی که در این حوزه کار می‌کنند.

کلانتری افزود: شاخه دیگر، عرفان عملی است که در حقیقت برنامه سیر و سلوک منازل است که یک سالک باید طی کند و به حقیقت هستی و توحید برسد و به منزلت انسانی حقیقی خود دست پیدا کند که تحت عنوان عرفان عملی مطرح می‌شود. بسیاری از بزرگان در حوزه عرفان نظری کار کرده و تألیفات دارند و برخی در حوزه عرفان عملی اثرات برجسته‌ای دارند و تعدادی نیز در هر دو حوزه کار کرده‌اند. این تقسیم‌بندی کلانی است که در این حوزه شکل گرفته است.

رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه تهران با بیان این مطلب که عرفان نابی که مطرح می‌کنیم، چند ویژگی دارد، تشریح کرد: اول این‌که به صورت کامل مبتنی بر کتاب و سنت و سیره پیامبر اکرم(ص) و سنت و سیره اهل بیت(ع) است؛ یعنی عرفان ناب اسلامی تکیه‌گاهش این چند پایه است. در حقیقت عرفان اصیل اسلامی به یک چیز دعوت می‌کند که همان #171؛ ایمان و عمل صالح؛ است.

وی اظهار کرد: این همان چیزی است که شاه بیت غزل قرآن است و بارها و بارها در قرآن به این شکل: #171؛ ان الذین امنوا و عملوا الصالحات؛ آمده است. ایمان ناظر به بعد جهان‌بینی انسان است؛ یعنی قرآن بشر را دعوت می‌کند که متوجه باش که هستی یک مبدأ دارد، معاد دارد، هدف دارد؛ به بیان دیگر، جهان‌بینی قرآنی این‌گونه است که مبدأ حقیقی، هدف حقیقی و مقصد حقیقی، هستی را به انسان نشان می‌دهد که جهان‌بینی حق را نشان می‌دهد.

حجت‌الاسلام کلانتری در توضیح جهان‌بینی حق تصریح کرد: جهان‌بینی حق همان جهان‌بینی است که مبتنی بر واقعیت‌های هستی باشد و کذب و دروغ در آن راه نیافته باشد. این جهان‌بینی منطبق بر واقعیت‌های هستی است و جهان‌بینی قرآن همین جهان‌بینی منطبق بر واقعیت‌هاست. عمل صالح؛ یعنی آن رفتاری که در اعضا و جوارح انسان بروز پیدا می‌کند و مبتنی بر جهان‌بینی حق است. متناسب با این جهان‌بینی جلو می‌رود؛ یعنی همان چیزی که خداوند دستور داده، دستورات عمل‌های رفتاری، گفتاری، سکنتی، حرکاتی و کل دستورات عمل‌هایی که قرآن، رسول اکرم(ص) و اهل بیت(ع) تشریح کرده‌اند.

رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه تهران عنوان کرد: عرفان اصیل اسلامی در حقیقت، انسان را به سمتی می‌برد که اهل بیت(ع) رفتند. همان انسان کاملی که نمونه‌اش اهل بیت(ع) است. این عرفان ناب اسلامی است. همان مسیری که امیرالمؤمنین(ع)، امام سجاد(ع) و امام صادق(ع) رفتند، اگر سرتاسر عمرشان را تحقیق کنیم به این می‌رسیم که همه وجودشان مملو از ایمان و عمل صالح است. آن‌ها الگوهای تمام ایمان و عمل صالح هستند. امروز هم که در عصر غیبت به سر می‌بریم، اگر بخواهیم عرفان اصیل اسلامی را مطرح کنیم، همین وجود اهل بیت(ع) است که هم ایمان در آن نقش برجسته دارد و هم عمل.

حجت‌الاسلام کلانتری اظهار کرد: اگر با جریانی که ادعای عرفان می‌کند، ولی این دو را در خود ندارد و یا تأکید با این دو محور نمی‌کند، برخورد کردید، می‌توان از همین نکته متوجه شد که آن عرفان، عرفان اصیل نیست. عرفانی که در آن خداوند به عنوان مبدأ هستی مطرح نباشد، یا قیامت و یا رسالت پیامبر(ص) مطرح نباشد و عرفانی که هدف آفرینش را تعریف نکند، قطعاً این عرفان از نگاه اسلام عرفان کاذب است.

وی افزود: همچنین عرفانی که رفتارهای انسان را به سمت صلاح و سعادت سوق نمی‌دهد، صلاح و سعادت فردی و اجتماعی مطرح

است، چنین عرفانی قطعا عرفان اصیل نیست و کاذب است، حتی اگر بتواند کار خارق‌العاده کند. عرفان‌های کاذب به این می‌اندیشند که چه کار کنیم تا هر فرد موقتا به آرامش برسد و دست به کار خارق‌العاده‌ای بزند، بر خلاف روند طبیعی جهان چیزی را اظهار کند. کلانتری ادامه داد: این مسئله در ظاهر هم بسیار جذاب است که بتوان در دنیای پر از اضطراب و سرگردانی و تحیر، به کسی آرامش داد و وارد فضایی کرد که فاصله از این جهان مادی دارد و وارد ماورای جهان مادی شود. این‌ها هیچکدام ملاک نیست، عرفان اسلامی شاخصه‌های اصلی‌اش ایمان و عمل صالح است.